

Namminersorlutik oqartussanit pigineqartunik ingerlatseqatigiiffinnik aqutsilluarnissamut najoqqutassiat

Imarisaa

Siulequt.....	4
I Aallaqqaasiut	6
I.I Siunnerfigineqartut.....	6
I.II Najoqqutassiat pituttuisuunngitsut taakkulu ingerlatseqatigiiffinnut namminersorlutik oqartussanit pigineqartunut pingaaruteqarneri	7
I.III Nalunaarusiorneq	8
I.IV Ingerlatseqatigiiffiit akornanni assigiinngisitaarineq	8
Ingerlatseqatigiiffinnut namminersorlutik oqartussanit pigineqartunut aqutsilluarnissamut najoqqutassiat.	8
1 Aktiaatillit inissisimanerat aamma ingerlatseqatigiiffimmi aqutsisunik suleqateqarneq	8
1.1 Ingerlatseqatigiiffiup aktiaatillillu akornanni oqaloqatigiinneq	9
1.2. Aningaasaatit aqqissugaaneri.....	9
2 Soqutigisaqartut inissisimanerisa ingerlatseqatigiiffimmut pingaaruteqarnera kiisalu inuiaqatigiinnut akisussaassuseq.....	10
2.1. Soqutigisaqartunut inuiaqatigiinnullu akisussaassuseqarnermut tunngatillugu ingerlatseqatigiiffiup ingerlatsinera.....	10
2.2 Inuiaqatigiinnut akisussaaneq	10
3 Isertuannngissuseq Paasiuminartuunerlu	11
3.1. Niuerfinnut inuiaqatigiinnullu paasissutissanik tunniussineq	11
4 Silersuisut suliaat akisussaaffiilu.....	12
4.1. Pingaarnertigut suliassat akisussaaffillu.....	13
4.2 Assigiinngisitaartuuneq	13
4.3 Suleriaasissat	13
4.4 Siulittaasoq siulittaasullu tullia.....	13
5. Siulersuisut katitigaanerat aqqissugaanerallu.....	14
5.1. Siulersuisuni qullersaqarfimmilu sulinerup nalilersornera.....	14
5.2. Siulersuisuni ilaasortat ilinniartitaanerat	15
5.3. Siulersuisut kiffaangissuseqarnerat.....	16
5.5. Siulersuisunut ilaasortat sulisunit toqqarneqartut.....	16
5.6. Ataatsimiinnerit akulikissusaat.....	17
5.7. Aqutsisut ataatsimiititaliaat	17
6. Aqutsisut akissarsiaat	19

6.1. Akissarsiat pillugit politikkip ilusia imarisaalu	19
7. Naatsorsuutunik saqqummiussineq (aningaasaqarneq pillugu nalunaaruteqarneq)	20
7.1. Paasissutissat attuumassuteqartut allat.....	20
8. Qularnartut nakkutigalugit aqutsineq suliffiullu iluani nakkutilliineq.....	21
8.1. Qularnartut suunerinik paasisaqarneq.....	21
8.2. Whistleblower-eqarnissaq.....	21
8.3. Qularnartut nakkutigalugit aqutsinerup ammaffiunissaa	21
9. Kukkuersiuneq	22
9.1. Kukkuersiuisumut atassuteqarneq.....	22
9.2. Suliffiup iluani kukkuersiuisut.....	22

Siulequt

Ingerlatseqatigiiffinnik Namminersorlutik Oqartussat pigisaannik aqutsilluarnissamut najoqqutassiat uku Naalakkersuisut ingerlatseqatigiiffinnik 100%-imik Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunik piginnittut politikkiannut ilaapput. Najoqqutassiat nassuiaammi "Aktiaatileqatigiiffiit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit namminersorlutik oqartussanit pigineqartut pillugit piginnittuussutsimik ineriartornerinillu nassuiaat" UA2011/113-imi siunnersuutigineqartunik tunngaveqarput. Nassuiaat Inatsisartuni partiinit tamanit tapersorsorluarneqarpoq. Najoqqutassiat Naalakkersuisut piginnittuunerminnut atatillugu periusissianik aallaaveqartumik politikikkut anguniagaannut ilaapput, taamalu aamma ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussat pigisaanni siulersuisut suliamut ilisimasaqarlutillu piginnaasaqarluarnissaannik qulakkeerinninniarnullutik.

Ataatsimut isigalugu najoqqutassiat ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussat pigisaannut sinaakkutissaapput ingerlatseqatigiiffiillu taakku suliamut ilisimasaqarluartunit aammalu periusissiat sinaakkusiisut piginnittullu aalajangersagaat naapertorlugit aqunneqarnissaannik qulakkeerinneqataassallutik. Suliamut ilisimasaqarnissamik piumasaqarnikkut ingerlatseqatigiiffiit, taamalu aamma landskarsip, aningaasatigut annaasaqartarnerat ingerlatseqatigiiffinnik eqquisartoq sapinngisaq tamakkerlugu pinaveersaarneqassaaq.

Taamatuttaaq najoqqutassiat ingerlatseqatigiiffiit ataasiakkaat aqunneqarnerisa ammanerusumik paasiuminarnerusumillu ingerlanneqalernissaannut iluaqutaaniartussaapput, aqutsisut pillugit tusatsiakkat tunngavigalugit oqallinneq minnerpaaffianiitinniarlugu.

Namminersorlutik oqartussanit pigineqartut ingerlatseqatigiiffiit inuussutissarsiornermut suli annertuumik ilaapput. Ingerlataqarfimminni niuerfinni arlalissuit aalajangiisuusutut inissisimapput. Nalaakkersuisut anguniagaat tassaavoq pisortat suliffeqarfiisa aktiaatileqatigiiffittut ingerlatsivinngorlugit allanngortinneri 1990-ikkunni aallartinneqartup nalinginnaanerusumik inuussutissarsiornermut sammisumik ineriartornerup ingerlatiinnarnissaa. Naalakkersuisut taamaattumik ingerlatsiviit inuussutissarsiornertut nalinginnaasutut ingerlakkusuppaat, tamanna ajornanngippat. Naalakkersuisut taamaalillutik piginnittuunertik ingerlaavartumik nalilersussavaat aamma inuiaqatigiit eqqarsaatigalugit periusissiornermik tunngaveqarnissaat qulakkeerlugu.

Naalakkersuisut ingerlatseqatigiiffiit ataasiakkaat Namminersorlutik Oqartussat pigisaat pillugit politikkiat ingerlatseqatigiiffiit periusissiaanni allassimavoq. Ingerlatseqatigiiffiit periusissiat periusissatigut sinaakkutinut, Naalakkersuisut ingerlatseqatigiiffiillu siulersuisuisa oqaloqatigiinnermik aalajangersagaannut, naapertuuttussaapput. Taamaalillutik najoqqutassiat ingerlatseqatigiiffik aalajangersimasoq pillugu piginnittut ataatsimoortumik politikkiatut paasineqassanngillat, tassaallutilli ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussat pigisaasa qanoq aqunneqarnissaannut naatsorsuutigisat.

Ingerlatseqatigiiffinnik Namminersorlutik Oqartussat pigisaannik aqutsilluarnissamut najoqqutassani ingerlatseqatigiiffiit naalagaaffinnit pigineqartut pillugit OECD'p innersuussutai isumassarsiviupput, aamma innersuussutit taakku nunarsuup sinnerani ingerlatseqatigiiffiit børsimi nalunaarsukkat akornanni annertuumik atugaapput. Najoqqutassianutaaq isumassarsiviupput nunat avannarliit piginnittuunermit politikkitigut inerisaaneri.

Naalakkersuisunut pingaaruteqarluinnarpoq najoqqutassiat ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussat pigisaanni aqutsinermi sinaakkutaanissaat. Taamaattumik ingerlatseqatigiiffiit ukiumoortumik nalunaarusaanni qanoq atorneqaleriartortiginersut Naalakkersuisunit malinnaaffigeqqissaarneqassaaq.

Najoqqutassiat suliarineqarput suleqatigiissitaq ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussat pigisaannit inuttalik suleqatigalugu, taakkulu tassapput Karin Egede (Visit Greenland A/S), Pernille Fabricius (Royal Greenland A/S) Mikkili Skourup (KNI A/S) aamma Jens Andersen (Royal Arctic Line A/S).

Ingerlatseqatigiiffinnik aqutsilluarnissaq pillugu suliaasaq tulliuuttoq tassaavoq ingerlatseqatigiiffinnik namminersortunit pigineqartunik aqutsilluarnissaq anguniarlugu innersuussutigineqartunik nalimmassaanissaq. Tamanna immikkut pisariaqavippoq aatsitassarsionerup ilimagineqartutut ineriartornissaa eqqarsaatigalugu, naatsorsuutigineqarmat nunat allamiut ingerlatseqatigiiffii arlalissuit maani angerlarsimaffeqartut pilersinneqarumaartut.

Kuupik V. Kleist

6. december 2012

I Aallaqqaasiut

Namminersorlutik oqartussanit tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit pigineqartut ingerlatseqatigiiffiit pigineqarnerisa suliatigut pikkorissuseqartumik naammassineqarnissaannik siunnerfilimmik Naalakkersuisut sulissuteqarput.

Ingerlatseqatigiiffinnut 100%-imik namminersorlutik oqartussanit pigineqartunut naleqqiullugu piginnittut ingerlatsinerup ilaatut ingerlatseqatigiiffiit suleqatigalugit "Ingerlatseqatigiiffinnik namminersorlutik oqartussanit pigineqartunik aqutsilluarnissamut" Naalakkersuisut najoqqutassiorsimapput.

Najoqqutassiassat siunertaat tassaavoq ingerlatseqatigiiffinnik aqutsinerup suliatigut pikkorissuseqartumik sunniteqarluartumillu naammassineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa, aamma Naalakkersuisut ingerlatseqatigiiffinni ataasiakkaani aqutsisuniit qanoq naatsorsuutigisaqarnerannik soqutigisaqartut tamarmik erseqqissumik paasinnissasut. Tamatuma saniatigut namminersorlutik oqartussanit pigineqartunik ingerlatseqatigiiffinnik aqutsinermut tunngatillugu najoqqutassiat ingerlatseqatigiiffinnut soqutigisaqartunut ammaneq paasiuminartuunerlu annertusissavaat.

Ingerlatseqatigiiffinnut naleqqiullugu Naalakkersuisut arlalitsigut assigiinngitsunik inissisimapput. Inissisimaffiit pingaarnerit tassaapput oqartussaaneq, isumaqatigiissuteqarfigisagaq aamma piginnittuuneq. Najoqqutassiat uku piginnittut inissisimanermik aallaaveqarput.

I.I Siunnerfigineqartut

Najoqqutassiat ingerlatseqatigiiffinnut Namminersorlutik Oqartussanit 100 pct.-imik pigineqartunut sammitinneqarput. Ingerlatseqatigiiffinnik aqutsilluarnermi nunani assigiinngitsuni amerlanerpaani malittarisassat allanneqarsimanngitsut ingerlatseqatigiiffinnut børsini nalunaarsorneqarsimasunut sammitinneqarput.

Ingerlatseqatigiiffimmik aqutsilluarnissamut inassuteqaatit ingerlatseqatigiiffinnut børsimi nalunaarsorsimasunut sammitinneqartut piginnittut aqutsisullu avissaaqqanerat pissutigalugu ingerlatseqatigiiffinni børsimi nalunaarsorsimasuni angisuuni aktiaatileeqqatut piginnittuunermik pingaarutillsigut ajornartorsiuteqarsinnaanerannut aallaaviatigut ikiuutaaniaraluarput.

Ingerlatseqatigiiffinni namminersorlutik oqartussanit pigineqartuni tunngavigisat pingaarutillit taakku assigiinngillat taamaattumillu ingerlatseqatigiiffinnik aqutsilluarnissamut nunani assigiinngitsuni aqutsilluarnissamut inassuteqaatinut atuuttunut iluaqutaasumik naleqqussarneqarsinnaallutik. Taamaattorli ingerlatseqatigiiffinnut najoqqutassiat uku aamma ingerlatseqatigiiffinnut børsimi nalunaarsorsimasunut inassuteqaatit akornanni annertuutitigut assigittoqarpoq, tassa suliffeqarfimmi ingerlatsinermut nalinginnaasumik peqqissunut tunngavinnut takussutaammata taamaattumillu ingerlatseqatigiiffiit børsimi nalunaarsimasuunngitsumi suliffeqarfinnit allanit atorneqarsinnaallutik.

Ingerlatseqatigiiffinnut namminersorlutik oqartussanit pigineqartunut najoqqutassaliorneq taamaattumik pingaartumik ingerlatseqatigiiffinnik aqutsilluarnissamut ataatsimiititaliap august 2011-meersup inassuteqaataanik aamma OECD-p Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises 2005-meersumik aallaaveqarput.

Najoqqutassiat taakkuluunniit ilaat kalaallit nunaanni ingerlatseqatigiiffinnut allanut isumassarsiffissatut aamma atorneqarsinnaapput, tassunga ilanngullugu ingerlatseqatigiiffiit namminersorlutik oqartussanit ilaannakuusumik pigineqartut.

I.II Najoqqutassiat pituttuisuunngitsut taakkulu ingerlatseqatigiiffinnut namminersorlutik oqartussanit pigineqartunut pingaaruteqarneri

Najoqqutassiat "najoqqutassiatut pituttuisuunngitsutut" taaneqarput. Inatsisitigullu malittarisassaliornermi, ingerlatseqatigiiffiit iliusaannut killiliisoq, amerlanertigut malittarisassani minnerpaaffissat allaaserineqartut, najoqqutassiat pituttuisuunngitsut pituttuisuunngillat, akerlianilli tunngavik "maliguk imaluunniit nassuiaruk" malillugu ingerlatseqatigiiffinnit malinneqarsinnaallutik.

Tamannali ingerlatseqatigiiffinni kisimiilluni pigineqartuni imaluunniit ingerlatseqatigiiffinni ikitsuinnarnik aktiaateqartuni tulluarsarneqarpoq, tassa tunngavik "maliguk imaluunniit nassuiaruk", tassa kisimiilluni piginnittoq ingerlatseqatigiiffiit suut tunngavigalugit nalunaarusiortarnissaat pillugu paatsuugassaannngitsumik isumaqartariaqarmat.

Najoqqutassiat uku ingerlatseqatigiiffiit namminersorlutik oqartussanit pigineqartut nalunaarusiortarnissaannut iluaqutissanut takussutissaasut Naalakkersuisut isumaqarput. Tunngavilli "maliguk imaluunniit nassuiaruk" naleqquppoq, tassa pissutsinut tamanut malitassatut aaqqiinernik nassaassaqqanngimmat.

Taakku saniatigut ingerlatseqatigiiffinni kisimiilluni pigineqartuni ingerlatseqatigiiffimmik aqutsilluarnissamut inassuteqaatit ilai aktiaatilimmit namminersortumit aalajangiiffigineqartartunik arlalinnik peqarpoq, tamannalu ima assersuusiornikkut ersersinneqarsinnaavoq:

Ingerlatseqatigiiffinnik aqutsilluarnissamut ataatsimiititaliap august 2011-meersup inassuteqaataani siulersuisuni assigiinngisitaartuunissaq pillugu inassuteqarpoq. Tassa ingerlatseqatigiiffinni børsini nalunaarsorsimasuni siulersuisut nammineerlutik ilaasortassanik nutaanik ujarlertarmata taava siulersuisuni assigiinngisitaartuunermi ingerlatseqatigiiffiup siulersuisuisa nalunaarusiornissaat isumaqalerpoq.

Ingerlatseqatigiiffinnili kisimiilluni pigineqartuni siulersuisuni ilaasortassanik nutaanik nassaarniarnermi aktiaatilik nalinginnaasumik suliami peqataatinneqartarpoq aammalu ataatsimeersuarnermi aktiaatilik taasinermigut siulersuisut katitigaanissaat aalajangertarlugu. Ingerlatseqatigiiffinni taamatut ittumi siulersuisoqarpat, assigiinngisitaannngitsumik, tunngavik "maliguk imaluunniit nassuiaruk" naapertorlugu ingerlatseqatigiiffiup siulersuisuisa pingaartumik isumalimmik nassuiaatissatuaat tassaavoq kisimiilluni aktiaatillip taamatut pisoqarnissaanik aalajangiisimanera. Taamaalilluni inassuteqaamma isumaqatigiinnginnerit kisimiilluni aktiaatilimmut uteqqittarput.

Pingaaruteqartoq tassaavoq kisimiilluni aktiaateqartutut siulersuisunut imaluunniit ataatsimeersuarnermi aalajangiinernut naatsorsuutigisaqarnikkut kissaatigisat anguneqarsinnaammata, taamaalillunilu aamma ingerlatseqatigiiffimmik aqutsilluarnissamut inassuteqaatit malinneqarnerinut malinneqannginnerinullu akisussaalluni.

I.III Nalunaarusiorneq

Naalakkersuisut naatsorsuutigaat ukiumoortumik nalunaarusiami innersuussutigineqassasoq inassutigineqartut pillugit suliarisimasanut takussutissiaq tamarmiusoq nittartakkami saqqummiunneqartoq. Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfiup nittartagaani skemaqarpoq ingerlatseqatigiiffiup najoqqutassani innersuussutinik atuinerminut suliaminik takussutissiiviginnaasaanik.

Tamakkiisumik takussutissiami siunertaq tassaavoq ingerlatseqatigiiffimmut soqutigisaqartunut tikikkuminarneq paasiuminassuserlu ajornannginnerulersillugu nalunaarusiortarnerlu taamaattumik najoqqutassiat assigalugit iluseqassalluni. Naapertuuttumillu annertussuseqartumik paasissutissat ukiumoortumik nalunaarusiami tamanut saqqummiunneqartariaqarnerat inassuteqaatini ataasiakkaani allanneqarsimalluni. Pingaarpoq nalunaarusiornerup ukiumi kingullermi pisut piviusunngortinneqarsimasunut naapertuunnissaa.

I.IV Ingerlatseqatigiiffiit akornanni assigiinngisitaarineq

Aallaaviatigut najoqqutassiani inassuteqaatit namminersorlutik oqartussanit pigineqartunut ingerlatseqatigiiffinnut tamanut atuuqput. Inassuteqaatilli arlallit ingerlatseqatigiiffinnut mikisunut attuumassuteqannginnerullutik. Taamaattoqarnera inassuteqaatini ataasiakkaani allanneqarsimavoq. Inassuteqaatit sinnerinut, ingerlatseqatigiiffinnit tamanit qimerloorneqartariaqartunut naatsorsuutigineqarpoq nalunaarusiorneq ingerlatseqatigiiffiup angissusia naapertorlugu annertusiartussasoq. Ingerlatseqatigiiffiit angisuut tassaapput ukiumoortumik nalunaarusiaq pillugu inatsimmi inissititerineq D aamma C naapertorlugu nalunaarusiamik saqqummiussisussat. Ingerlatseqatigiiffiit mikisut tassaapput ukiumoortumik nalunaarusiaq pillugu inatsimmi inissititerineq B naapertorlugu naatsorsuutinik saqqummiussisussat.

Ingerlatseqatigiiffinnut namminersorlutik oqartussanit pigineqartunut aqutsilluarnissamut najoqqutassiat

1. Aktiaatillit inissisimanerat aamma ingerlatseqatigiiffimmi aqutsisunik suleqateqarneq

Namminersorlutik Oqartussat aningaasaataasa ingerlatseqatigiiffimmi aningaasaliissutitut atorneqarnissaat pillugit aalajangiineq aningaasanik taakkuninnga aqutsineq aktiaatillit aqutsisullu akornanni piginnaasat agguarneri pillugit aktianik ingerlatseqatigiiffiit pillugit inatsimmi nalinginnaasumik aqqissuussinermut atatillugu isumaginissaannik tunngaveqarpoq.

Namminersorlutik Oqartussat piginnittutut aamma aktianik ingerlatseqatigiiffiit, Namminersorlutik Oqartussanit aktiaateqarfigineqartut akornanni pissutsit aktianik ingerlatseqatigiiffiit pillugit inatsisikkut malittarisassaqaartinneqarput.

Aktiaatillip kissaatigisaatut ingerlatat qaffasissusiinut aktiaatillip ingerlatsinissani nammineq aalajangissavaa. Siulersuisut qullersaqarfillu aktiaatillit ataatsimiisinnerisigut aktiaatillip piginnittuunerminik ingerlatsinissaanut sapinngisamik annertunerpaamik periarfissittariaqarpaa.

1.1. Ingerlatseqatigiiffiup aktiaatillillu akornanni oqaloqatiginneq

Namminersorlutik Oqartussat aktianillu ingerlatseqatigiiffiit aalajangersimasup akornanni piginnittuniit oqaloqatigininnerit tamarmik aallaaviatigut siulersuisuni siulittaasup aamma Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfimmi pisortat aqutsisuisa akornanni ingerlanneqartariaqarput. Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfiup pisut pillugit Naalakkersuisut Siulittaasuat ingerlaavartumik pisariaqarfiatigullu ilisimatittassavaa aamma siulersuisut siulittaasuata piginnittuunermt tunngasunik sammisanik Naalakkersuisut Siulittaasuannik oqaloqatiginikkusunnerani ataatsimiinnerni tamarmi Naalakkersuisut Siulittaasuannut ikiuuttassalluni.

Siulersuisuni siulittaasup Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfimmut attaveqarnissaq akisussaaffigivaa kisianni siulersuisuni siulittaasup ingerlatseqatigiiffinnut allanut tamanna akisussaafik tunniussinnaavaa , assersuutigalugu ukiup affaanut naatsorsuutiginik nassiussinermi il.il.. Aktianik ingerlatseqatigiiffimmi siulersuisuni ilaasortat, qullersaqarfik aamma/imaluunniit sulisut piginnittuuneq pillugu apeqqutini aktiaatilimmut toqqaannartumik attaveqarpat tamanna siulersuisuni siulittaasumik isumaqatigiissuteqarnikkut pisariaqassaaq.

Ingerlatseqatigiiffiit aktiaatillillu akornanni aaqqissugaasumik attaveqatigiinnerit saniatigut, assersuutigalugu ukiumoortumik nalunaaruteqarnermut atatillugu aktiaatillit ataatsimiinnerini, Namminersorlutik Oqartussanit naatsorsuutigineqarpoq namminersorlutik oqartussanit pigineqartuni ingerlatseqatigiiffinni siulersuisut ”tupaallatsitsinnginnissamik” tunngaveqarneq aallaavigalugu Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfikkut Naalakkersuisut Siulittaasuannut ilisimatitsissasut.

”Tupaallatsitsinnginnissamik” tunngavik isumaqarpoq Naalakkersuisut Siulittaasuat ingerlatseqatigiiffimmi pissutsit aningaasaqarnikkullu ineriartorneq pillugit ilisimatilluarneqarnissaanik siulersuisut qulakkeerinnissasut. Taamaalilluni naatsorsuutigineqarpoq Naalakkersuisut Siulittaasuat ilaatigut iliuusissat eqqarsaatigalugit annertuumik sunniuteqartut pillugit aalajangiinerit imaluunniit inuiaqatigiinnut amma naalakkersuinikkut ingerlatsinermut kinguneqartitsisut pillugit siumoortumik Naalakkersuisut Siulittaasuat ilisimatinneqartassasoq, assersuutigalugu annaasaqaratarsinnaanermut tunngasut pillugit ingerlatsinermi allannguinerit, tusagassiutitigut nalunaarutit pingaarutillit soorlu ukiup affaanut ukiumulluunniit nalunaarusiap inerneru imaluunniit arlaatigut annertuumik ajornartorsiuteqartoqarneranik paasisaqarneq.

Ilisimatitsineq piffissaagallartillugu pissaaq taamaalilluni Naalakkersuisut Siulittaasuat suliamut aalajangersimasumut isummernissaminut naammattumik piffissaqarluni pisariaqartinneqassappallu suliaq Naalakkersuisuni oqallisigineqarsinnaavoq aamma isumaqatigiissuteqafiginiagassaasinnaapput.

1.1.1. Ingerlatseqatigiiffiup aktiaatillillu akornanni ingerlaavartumik oqaloqatigiittarneq siulersuisunit qulakkeerneqassasoq **inassutigineqarpoq**, taamaalilluni ingerlatseqatigiiffimmut tunngatillugu aktiaatillip isumai, soqutigisai isiginninneralu siulersuisunit ilisimaneqarlutik.

1.2. Aningaasaatit aaqqissugaaneri

Aningaasaatit aaqqissugaanerinik nalilersuineq ingerlatseqatigiiffinnut angisuuinnarnut attuumassuteqassaaq.

1.2.1. Ingerlatseqatigiiffiup aningaasatigut aaqqissugaanera suli aktiaatillit ingerlatseqatigiiffiullu soqutigisaaniinnersoq siulersuisunit ukiumoortumik nalilernerqartassasoq, kiisalu ingerlatseqatigiiffiup

ukiumoortumik nalunaarusiaani aqutsisut nassuiaataanni tamatuma nalilersornerata nassuiarneqartarnissaa **inassutigineqarpoq**.

2. Soqutigisaqartut inissisimanerisa ingerlatseqatigiiffimmut pingaaruteqarnera kiisalu inuiaqatigiinnut akisussaassuseq

Ingerlatseqatigiiffik piumasaqaatinut allanngorartunut qaqugukkulluunniit naleqqussarsinnaassappat taamaalillunilu unammillersinnaassuseqartuarluni, aningaasartuutunik mianerisaqarluni nalinillu pilersitsiuarluni aktiaatilinnik oqaloqatiginninnerup saniatigut ingerlatseqatigiiffiup soqutigisaqartuutit allanut ajunngitsumik attuumassuteqarnissaa pingaarpoq.

Soqutigisaqartut pissusissamisoortumik sillimaffigalugit aamma ingerlatseqatigiiffik ineriartortinniarlugu nukittorsarniarlugulu taakkuninnga oqaloqatiginnittarluni ingerlatseqatigiiffiup aqutsisui ingerlatseqatigiiffimik ingerlatsisariaqarput ineriartortitsillutillu.

Inuiaqatigiinnut akisussaassuseqarnermut taakkulu pingaartumik namminersorlutik oqartussat pigisaanni ingerlatseqatigiiffiut tunngatillugu atulersinnissaannut ingerlatsinermi ineriartortitsineq immikkut pingaaruteqarpoq, taakkumi inuiaqatigiinni innuttaasunit pigineqarmata.

2.1. Soqutigisaqartuutit inuiaqatigiinnullu akisussaassuseqarnermut tunngatillugu ingerlatseqatigiiffiup ingerlatsinera

2.1.1. Ingerlatseqatigiiffimmut soqutigisaqartuutit naleqqiullugu ingerlatseqatigiiffiup ingerlatsinera siulersuisunit akuersissutigineqassasoq **inassutigineqarpoq**, ingerlatseqatigiiffiullu tamanna pillugu ingerlatsinernut naapertuuttumik soqutigisaqartut soqutigisaasa ataqineqarnissaat qulakkeerlugu.

2.2. Inuiaqatigiinnut akisussaaneq

Naatsorsuutigineqarpoq ukiumoortumik naatsorsuutit pillugit inatsit atuuttoq siunissami ungasinngitsumi nutarterneqassasoq. Tamatuma pinissaata tungaanut inassuteqaatit taakku ingerlatseqatigiiffinnit malinneqartariaqarput, immikkoortumik qallunaat ukiumoortumik naatsorsuutit pillugit inatsisaanni maleruagassanit isumassarsiffiupput.

2.2.1. Ingerlatseqatigiiffiup inuiaqatigiinnut akisussaassuseqarnera pillugu ingerlatsinissaq siulersuisunit akuersissutigineqassasoq **inassutigineqarpoq**.

2.2.2. Ingerlatseqatigiiffiup inuiaqatigiinnut akisussaassuseqartumik ingerlatsinini ukiumoortumik nalunaarusiami nassuiaatigissagaa **inassutigineqarpoq** imaluunniit tamatumunnga nassuiaat ukiup kingulliup qaangiutinnginnerani saqqunniunneqartoq ukiumoortumik nalunaarusiami innersuussutigalugu.

Nassuiaat minnerpaamik paasissutissanik makkuninnga imaqartariaqarpoq:

- a) Ingerlatseqatigiiffiup inuiaqatigiinnut akisussaaneq pillugu ingerlatsineq, tassunga ilanngullugit malitassat, najoqqutassiat imaluunniit ingerlatseqatigiiffiup atugai inuiaqatigiinnut akisussaassusermi tunngaviit.
- b) Inuiaqatigiinnut akisussaassuseqartumik ingerlatsinini qanoq ingerlatseqatigiiffiup iliuseqarnikkut piviusunngortippaa, tassunga ilanngullugu tamanna pillugu aqqissuussinerit imaluunniit suleriaatsit.

- c) Ukiumi naatsorsuusiorfiusumi inuiaqatigiinnut akisussaassuseqarnermi ingerlatseqatigiiffiup sulinera naapertorlugu suut anguneqarsimanerani ingerlatseqatigiiffiup naliliinera, kiisalu siunissami sulinissamut ingerlatseqatigiiffiup naatsorsuutigisai.
- d) Nassuiaat innersuussinerluunniit aqutsisut nalunaarutaannut atasuteqassaaq.
- e) Ingerlatseqatigiiffinnut suliffissuaqarfik pillugu naatsorsuusiortunut suliffissuaqarfik tamaat isigaluguk nassuiaasiortoqarnera naammassaaq.

3. Isertuannngissuseq Paasiuminartuunerlu

Ingerlatseqatigiiffimmut soqutigisaqartut ingerlatseqatigiiffik pillugu paasissutissanik assigiinngitsunik annertussuseqartunik pisariaqartitsisarput. Ingerlatseqatigiiffimik paasinninnerannut attuumassuteqarnerannullu ilaatigut apequtaasarpoq paasissutissat ingerlatseqatigiiffiup tamanut saqqummiussaasa annertussusii pitsaassusiilu.

Ingerlatseqatigiiffimmut taassumalu siunissaa pillugu nalilersuinissamut isummersornissamullu ingerlatseqatigiiffimmut soqutigisaqartut ingerlaavartumik periarfissaqarnissaannut isertuannngissuseq paasiuminartuunerlu pingaaruteqartumik tunngaviupput. Ingerlatseqatigiiffiup aamma tassunga soqutigisaqartut akornanni kinguneqarluartumik ataqatigiittoqarnissaanut isertuannngissuseq illugiittumillu ataqqinninnermik tunngaveqarpoq.

Attaveqatigiinnermut iliuusissat suliarillugaasut pissutsinullu malinnaatinneqartut paasissutissanik pitsaassuseqarluartunik tatiginartunik, eqqortunik pissutsinullu malinnaasunik piffissaq eqqorlugu ingerlatseqatigiiffiup tunniussinissaanut iluaqutaavoq aamma qaqugukkulluunniit paasissutissiinissamut pisussaaffinnut atuuttunut naammassinninnissamut. Ingerlatseqatigiiffiup attaveqatigiinnermi iliuusissaani ilaatigut pineqarput paasissutissat qanoq ittut tamanut saqqummiunneqassanersut, kiisalu tamanut saqqummiussineq qanoq, qaqugu kimit kikkunnullu ingerlanneqassanersuq.

Aktianik ingerlatseqatigiiffiit namminersorlutik oqartussanit pigineqartut niuernikkut isertuussassat ajortumik inissinngikkaluarlugit ingerlatseqatigiiffiup aqunneqarneranut tunngatillugu sapinngisamik annertunerpaamik paasiuminartuusariaqarput aamma paasissutissat attuumassuteqartut sapinngisamik amerlanerpaat tamanut saqqummiunneqarluatik, taamaalilluni ingerlatseqatigiiffiup ingerlatsinera aqutsineralu pillugit tusatsiakkat aallaavigalugit oqallinneq pitsaaliorneqarluni.

3.1. Niuerfinnut inuiaqatigiinnullu paasissutissanik tunniussineq

3.1.1. Attaveqatigiinnermut iliuusissamik siulersuisut akuersissasut **inassutigineqarpoq**.

3.1.2. Atortussat tamarmik Erhvervsstyrelsi aqqutigalugu pissarsiarineqarsinnaasut ingerlatseqatigiiffiup nittartagaatigut tamanut saqqummiunnissaat **inassutigineqarpoq**.

3.1.3. Ukioq naallugu sulisumut ataatsimut akissarsiat katillugit ukiumoortumik nalunaarusiami ilisimatitsissutigineqarnissaat **inassutigineqarpoq**.

3.1.4. Siulersuisuni ilaasortaniit taakkuluunniit qanigisaanniit sullissinernik ingerlatseqatigiiffiup pisinnginnissaa inassutigineqarpoq, tassunga ilanngullugit suliffeqarfiit taakkunani ilaasortat piginnittunut ilaasut. Pisuni ataasiakkaani ingerlatseqatigiiffimmi siulersuisunut ilaasortat ingerlatseqatigiiffimmi

sullissinernut neqerooruteqarniartillugit tamanna pisortat suliarinnittussarsiuussineranni tunngaviit naapertorlugit ingerlanneqartassaaq.

3.1.5. Siulersuisuni ilaasortat ataasiakkaat aamma qullersaqarfiup immikkut piginnaasai pillugit ukiumoortumik nalunaarusiami nassuiaasoqarnissaa inassutigineqarpoq. Ukiumoortumik nalunaarusiaq siulersuisuni ilaasortat aamma qullersaqarfik pillugu paasissutissanik makkuninnga minnerpaamik imaqartariaqarpoq:

- a) Pineqartup atorfia ukiuilu
- b) Pineqartup allatigut aqutsinermi suliai, tassunga ilanngullugit kalaallit nunaanni nunanilu allani suliffeqarfinni qullersaqarfinni, siulersuisuni nakkutilliinermi siunnersuisoqatigiinni atorfiit, aqutsisuni ataatsimiititaliat ilanngullugit, kiisalu suliffeqarfimmi suliat pisariusut, aamma
- c) Ilaasortat ataasiakkaat immikkut piginnaasaat
- d) Ilaasortap siulersuisuni/qullersaqarfimmi isernerani piffissaq

3.1.6. **Inassutigineqarpoq** siulersuisut qasseriarlutik ataatsimiissimanerat ukiumoortumik nalunaarusiami paasissutissiissutigineqassasoq.

4. Silersuisut suliaat akisussaaffiilu

Aktiaatillit soqutigisaat peqqissaartumik isumaginissaannut aamma soqutigisaqartut allat pissusissamisoortumik eqqarsaatigalugit isumaginissaanut siulersuisut pisussaaffeqarput.

Siulersuisut pingaarutilimmik suliassaasa ilaat tassaapput qullersaqarfimmik piginnaasaqartumik atorfinitsitsinissaq, qullersaqarfiup suliassaanik aalajangersaanissaq, atorfinitsitsinermi pissutsit sulinerullu agguarneqarnera kiisalu akisussaassuseqarneq. Tamakku saniatigut siulersuisut pilersaarusionerq malitseqartitsinerlu kiisalu qularnartuusinnaasunik aqutsinissamut erseqqissunik malittarisassaliornissaq qulakkiissavaat. Qullersaqarfimmik nakkutilliineq siulersuisut suliassaraat aamma nakkutilliinerup taassuma qanoq ingerlanneqarnissaanut najoqqutassanik aalajangersaanissaq. Aqutsisut akissarsiaat kapitali 6-imi erseqqinnerusumik suliarineqarpoq.

Qullersaqarfiup ineriartortuarnissaa aammalu attatiinnarneqarluniluunniit soraarsinneqarnissaa siulersuisut suliassarivaat, kiisalu qullersaqarfiup akissarsiai ingerlatseqatigiiffimmi siunissamut ungasinnerusumut nalinik pilersitsinissatut aalajangersimasumik qullersaqarfiup angusasaanut naapertuutissallutik.

Ingerlatseqatigiiffiup aningaasaatitigut upalungaarsimanagera qaqugukkulluunniit illersorneqarsinnaanera siulersuisunit nakkutigineqassaaq.

Tamatuma saniatigut siulersuisut suliassaraat ingerlatseqatigiiffiup pingaarnertigut pilersaarusionerluarnikkullu aqunneqarnissaa. Ingerlatseqatigiiffiup iliuusissatigut anguniagaanik aalajangersaanerq aktiaatillit oqaloqatigeqqissaarlugit siulersuisunit aalajangersarneqassaaq aamma anguniakkat taakku angunissaannut aningaasatigut kiisalu piginnaasatigut isumalluutitigut tunngaviit pisariaqartinneqartut qulakkiissallugit, kiisalu ingerlatseqatigiiffiup sulinerata illersorneqarsinnaasumik aaqqissugaanera qulakkeerlugu.

Ingerlatseqatigiiffiup iliuusissatigut anguniagaanik aamma taakku anguneqarnissaannut tunngaviit qulakkeerneqarnissaat siulersuisut suliassaraat pingaartoq.

4.1. Pingaarnertigut suliassat akisussaaffillu

4.1.1. Ingerlatseqatigiiffimmi nalinik pilersitsinissap qulakkeerneqarnissaa kiisalu iliuusissap aktiaatillit pingaarnertigut anguniagaanik tapersersuinissaa siunertaralugu ingerlatseqatigiiffiup pingaarnertigut iliuusissaanik ukiumut ataasiarluni siulersuisut aalajangersaasarnissaat **inassutigineqarpoq**.

4.1.2. Ingerlatseqatigiiffimmi aningaasatigut aqutsisoqarnikkullu nakkutilliinermut atatillugu siulersuisut suliassatik pingaarnertit ikinnerpaamik ukiumut ataasiarlutik aalajangersartassagaat **inassutigineqarpoq**, tassunga ilanngullugu qullersaqarfiup suliaanik siulersuisunit qanoq nakkutilliisoqassanersoq.

4.2. Assigiinngisitaartuuneq

Ingerlatseqatigiiffiup aqutsisuini assigiinngisitaartuuneq pillugu ingerlatseqatigiiffiup suliniutaanik allaaserinnittumik iliuusissatut pilersaarutit suliarineqarnissaat **inassutiginarpoq**. Suliffeqarfimmi piginnaasat eqqortut isumannaarneqarnissaat pissusissamisoortumik eqqarsaatigalugit ingerlatseqatigiiffiup assigiinngisitaartuunissaa pillugu aalajangersimasunik anguniagassanik aalajangersaasoqartariaqarpoq.

4.2.1. Ingerlatseqatigiiffiup aqutsisuini assigiinngisitaartuuneq qulakkeerniarlugu ingerlatseqatigiiffiup suliniutai ukiut tamaasa siulersuisuni oqallisigineqartarnissaat **inassutigineqarpoq**, tassunga ilanngullugit arnat angutillu assigiimmik periarfissaqarnerat, aamma sumiiffimmut tunngasuunera qulakkeerneqarluni. Siulersuisut anguniagassanik aalajangersaassasut aamma ingerlatseqatigiiffiup ukiumoortumik nalunaarusaani aqutsisut nassuiaataanni aamma/ imaluunniit ingerlatseqatigiiffiup nittartagaani tamatuma naammassiniarneranut killiffik anguniagarlu pillugit nassuiaasiorlutik.

4.3. Suleriaasissat

4.3.1. Ingerlatseqatigiiffiup sulineranut pisariaqartitaanullu naapertuunneranik naleqqussarsimaneranillu qulakkeerinissaq siunertaralugu siulersuisut suleriaasissartik ukiumoortumik misissortassagaat **inassutigineqarpoq**.

4.3.2. Qullersaqarfik pillugu suleriaasissamik siulersuisut ukiumoortumik misissuisarnissaat akuersisarnissaallu **inassutigineqarpoq**, aamma tassunga ilanngullugu siulersuisunut piffissaq eqqorlugu naammattumik qullersaqarfiup nalunaarusiortarnissaanut piumasaqaatinik aalajangersaaneq kiisalu aqutsisuni oqartussat marluk akornanni allatigut attaveqarnermut.

4.4. Siulittaasooq siulittaasullu tullia

Siulersuisuni siulittaasup suliassaani pingaarnertit tassaapput siulersuisut aqutsisoqarfiullu akornanni pitsaasumik siunnerfilimmillu attaveqatigiinnissat, kiisalu piginneqataasumut soqutigisalinnullu pingaarutilinnut allanut atassuteqarluarnissaq. Tamatuma saniatigut siulersuisuni siulittaasup suliasaanut nalinginnaasunut ilaapput ukiumi ataatsimiittarnissanik aalajangersaaneq, ataatsimiinnerni oqaluuserisassat aamma ataatsimiinnerit aqunneqarnissaasa aalajangersarnissaat. Ilaasortat ingerlatseqatigiiffik pillugu ilisimasaat ingerlaavartumik nutarterneqartarlutillu itisilerneqartarnissaat siulittaasup nakkutigisassaanut ilaapput aammalu siulersuisuni ilaasortat ataasiakkaat immikkut

ilisimasaasa piginnaasaasalu ingerlatseqatigiiffimmut ajunnginnerpaamik iluaqutaasumillu atorneqarnissaat nakkutigissallugu.

4.4.1. Siulittaasup peqannginnerani sulisussamik allatigullu siulittaasup sunniuteqarluartumik siunersieqatiginissaanut siulersuisunut siulittaasup tullissaanik toqqaasoqassasoq **inassutigineqarpoq**.

4.4.2. Siulittaasup aamma siulittaasup tulliaata suliassanik, pisussaaffiinnik akisussaaffiinnillu allaaserinnittumik sulinissamut suliassanillu allaaserinnittoqarnissaa **inassutigineqarpoq**.

4.4.3. Qaqutigoortumik ingerlatseqatigiiffik pillugu immikkut suliassanik siulersuisuni siulittaasooq isumagineqqullugu siulersuisut qinnuteqarpata, tassunga ilanngullugu ulluinnarni aqutsinermi piffissami sivikitsumik peqataaneq, tamanna pillugu siulersuisut aalajangiinerat pigineqassaaq, siulersuisut pingaarnertigut aqutsinerisa nakkutilliinerannullu allannortitsinngitsumik qulakkeerinnittumik qanoq iliornissamut piareersaanerit ilanngullugit. Siulittaasup, siulittaasup tulliaata, siulersuisullu sinnerisa aamma qullersaqarfiup akornanni illersorneqarsinnaasumik suliata agguarneqarnissaat qulakkeerineqassaaq. Ulluinnarni aqutsinermi siulittaasup peqataanissaa tamatumalu qanoq siviutiginissaa ingerlatseqatigiiffiup nalunaarutaatigut ilisimatitsissutigineqassaaq.

5. Siulersuisut katitigaanerat aaqqissugaanerallu

5.1. Siulersuisuni qullersaqarfimmilu sulinerup nalilersornera

Ingerlatseqatigiiffiit ineriartornerannut naleqqiullugu siulersuisut sulinerat qitiusumik pingaaruteqarpoq. Aktianik ingerlatseqatigiiffinni namminersorlutik oqartussat pigisaanni siulersuisut suliatigut pikkorissuseqartumik naammassineqartalernissaannik siunnerfeqartumik Naalakkersuisut suliaraqput. Siunertaq tassaavoq siulersuisunik, ingerlatseqatigiiffiit pillugit pingaarutilinnik aalajangiinissamut piginnaasaqartunik pilersitsinissaq aamma ingerlatseqatigiiffinnut unamminartut sillimaffiginissaat.

Siulersuisut imatut katitigaasariaqarput aqutsinikkut suliassani isumagisinnaanngorlugit, tassunga ilanngullugit pingaarnertigut iliuusissatigullu suliassat.

Pingaarloq siulersuisut imatut katitigaappata nakkutilliinikkut suliassat isumagineqarneri sunniuteqarluartumik isumagineqarsinnaallutik, peqatigisaanillu qullersaqarfik kinguneqarluartumik piukkunnartumik oqaloqatigineqarluni. Aammattaaq pingaarpoq siulersuisuni ilaasortat immikkut soqutigisaniit kiffaanngissuseqarlutik tamatigut iliuuseqartarnissaat.

Assigiinngisitaartuunerup siulersuisuni sulinerup suleqatigiinnerullu pitsaanerulersissavaa, ilaatigut aqutsinikkut suliassanut assigiinngisitaartumik pullaveqarnikkut.

Siulersuisuni siulittaasup siulersuisut aammalu siulersuisut qullersaqarfimmik suleqatiginninnerat ukiumoortumik nalilersortassagaa inassutiginarpoq, naliliinerlu aktiaatilimmut saqqummiullugu. Siulersuisut naliliinerat siunnersortimik avataaneersumik suleqateqarluni minnerpaamik ukiut allortarlugit pisassasoq inassutiginarpoq.

Siulersuisut katitigaanerisa iluarsineqarnerinut atatillugu iluarsinerup ataqtigiissusermut qanoq isumaqarnera nalilersoqqissaarneqartassaaq. Ataqtigiissuseq siulersuisuni sulinerup pingaarpoq taamaattumillu siulersuisut pisariaqartumik ataqtigiissuseqarnerat anguniarneqassalluni.

5.1.1. Siulersuisunik nalilersuinerup ukiumoortumik siulersuisunit ingerlanneqartassasoq **inassutigineqarpoq**. Siulersuisunik nalilersuinerup siunertaraa siulersuisut tamarmiusut aamma siulersuisuni ilaasortat ataasiakkaat ukiumi qaangiuttumi sulisimanerannik kiisalu siulersuisut piginnaasatigut katitigaanerinik aktiaatillip siulersuisullu nalilersuinissaat.

Siulersuisunik nalilersuineq makkuninnga imaqtartariaqarpoq:

- 1) Piginnaasatigut pisariaqartitanik misissuineq – ingerlatseqatigiiffimmut aalajangersimasumut siulersuisunut pitsaanerpaanut piginnaasat pisariaqartinneqartut allaaserineri.
- 2) Nalilersuineq
 - a. Siulersuisut tamarmiusut pisinnaasaannik piginnaasaannillu nalilersuineq.
 - b. Siulersuisuni ilaasortat ataasiakkaat sunik pisinnaasanik piginnaasanillu tunniussinnaanerannik nalilersuineq.
 - c. Ilaasortat amerlassusaat ingerlatseqatigiiffiup pisariaqartitaanut naleqqiullugu naapertuunnersut nalilersuineq.
- 3) Piginnaasatigut nikingassuseqarnermik misissuineq – siulersuisut pitsaanerpaat aamma maannakkut siulersuisuusut akornanni nikingassutsip nalilersornerata eqikkarneqarnera.
- 4) Siulersuisut katitigaanerini piginnaasatigut ineriartortitsinikkut aamma/imaluunniit iluarsiinikkut piginnaasatigut pisinnaasatigullu nikingassutaasup matuneqarnissaanut inassuteqaatit.

5.1.2. Ukiut allortarlugit siunnersorti avataaneersoq suleqatigalugu siulersuisunik naliliisarnissaq inassutigineqarpoq, pissutsit atuuttut naapertorlugit ukiuni tullerni marlunni pingasuniluunniit taamatut naliliisarnissaq pisariaqartinneqanngippat.

5.1.3. Siulersuisut minnerpaamik ukiumut ataasiarlutik piumasaqaatit siumut aalajangersakkat tunngavigalugit aqutsisut suliaannik angusaannillu nalilersuisarnissaat **inassutigineqarpoq**.

5.1.4. Qullersaqarfik siulersuisullu suleriaatsimik aalajangersaassasut **inassutigineqarpoq**, tamatuma kingorna siulersuisuni siulittaasup aamma pisortaanerup akornanni aqqissugaasumik oqaloqatigittoqarneratigut taakku sulinerat ukiumoortumik nalilersorneqarluni, kiisalu nalilersuinerup inernera siulersuisunut aktiaalimmullu saqqummiunneqarluni.

5.2. Siulersuisuni ilaasortat ilinniartitaanerat

Siulittaasup ilaasortat ataasiakkaat suleqatigalugit ilaasortanut ataasiakkaanut naleqquttumik ilinniagaqarnikkut tapertaasinnaasumik neqerooruteqarnissaq pisariaqartinneqarnerasoq isummertarnissaa inassutiginarpoq.

5.2.1. Siulersuisuni ilaasortat ilaasortanngorneranni ingerlatseqatigiiffimmut aallarniutitut ilisaritinnissaat siulersuisuni siulittaasup qulakkiissagaa inassutigineqarpoq, tassunga ilanngullugu ingerlatseqatigiiffimmut naleqqiullugu aktiaatillip pingaarnertigut ingerlatsinera.

5.2.2. **Inassutigineqarpoq** siulersuisuni siulittaasup ilaasortanngortut peqatigalugit ilaasortap piginnaasaanik nalilersuisassasut, piginnaasatigut nalimmassaanissaq imaluunniit annertusaanissaq pisariaqarnerasoq.

5.3. Siulersuisut kiffaanngissuseqarnerat

Kiffaanngissuseqarneq ima paasineqassaaq inuk pineqartoq qullersaqarfimmuq qanittumik allatigulluunniit immikkut soqutigisaqartuunngitsoq.

Kiffaanngissuseqarnermut piumasaaqatit atornerqarnerini pisortatigoortut pinnagit atortut tigussaasut pingaarnerutinneqassapput.

Aqutsisuni ilaasortat ataasiakkaat siusinnerusukkuq aalajangiisimanernut isornartorsuisinnaanerup pingaaruteqarnera eqqumaffigisariaqarpaat.

Aktianik ingerlatseqatigiiffiit pillugit inatsimmi aalajangersakkat ataqqillugit ataatsimeersuarnermi toqqarneqartut siulersuisuni ilaasortat aktiaatillip siunissaq ungasinnerusooq isigalugu soqutigisaanut sinniisuupput, tassa ingerlatseqatigiiffiup soqutigisai aamma aktiaatillip soqutigisai ingerlatseqatigiiffinni kisimiilluni pigineqartunit assigiisinnaammata.

Aqutsisuni sinniisut matuma ataani pinaveersaaqquneqartutut qalleraassinnaapput, soorlu assersuutigalugu ingerlatseqatigiiffik A-mi siulersuisuni ilaasortaq ingerlatseqatigiiffik B-mi pisortaalluni, peqatigisaanillu ingerlatseqatigiiffik B-mi siulersuisuni ilaasortaq ingerlatseqatigiiffik A-mi pisortaalluni. Assingusumik pisoqarsinnaavoq siulersuisuni ilaasortaq ataaseq ingerlatseqatigiiffinni immikkoortuniluunniit allani peqataanermigut ingerlatseqatigiiffimmi pisortamut allatigut pingaaruteqartutigit attuumassuteqarpat.

5.3.1. Siulersuisuni ilaasortat ataatsimeersuarnermi toqqarneqartut tamarmik kiffaanngissuseqarnissaat **inassutigineqarpoq**, taamaalilluni siulersuisut immikkut soqutigisaminnut kiffaanngissuseqarlutik iliuuseqarsinnaallutik.

Kiffaanngissuseqassagaanni pineqartoq imatut inissisimassanngilaq:

- a) ingerlatseqatigiiffimmi imaluunniit ingerlatseqatigiiffimmi kattuffigisaani maannakkuq imaluunniit ukiut kingullit marluk iluanni qullersaqarfimmi ilaasortaasimassanngilaq imaluunniit sulisutut aqutsisuusimassanngilaq,
- b) siulersuisuni ilaasortatuunngitsoq allatulli ingerlataqarluni ukiut kingullit marluk iluanni ingerlatseqatigiiffimmiit/suliffissuaqarfimmiit imaluunniit ingerlatseqatigiiffimmit kattuffigisaaniit anginerusumik akissarsiaqarsimassanngilaq,
- c) ingerlatseqatigiiffiup kukkunerisuisuani maannakkuq imaluunniit ukiut kingullit marluk iluanni atorfeqarsimanani imaluunniit piginneqataasimanani,
- d) ingerlatseqatigiiffimmi akuleriilluni aqutsisutigit sinniisuuffiusumi ingerlatseqatigiiffimmi pisortaalluni,
- e) ukiut qulingiluat sinnerlugit siulersuisuni ilaasortaasimalluni, imaluunniit
- f) inunnik atassuteqartutut isigineqartunik qanittumik ilaqaataaneq.

5.4. Siulersuisunut ilaasortat sulisunit toqqarneqartut

5.4.1. Sulisut ataatsimiititaliaat pillugit aamma taakkuninnga ingerlatseqatigiiffiup atuinissaanut maleruagassanik ukiumoortumik nalunaarusiami imaluunniit ingerlatseqatigiiffiup nittartagaani nassuiaasoqassasoq inassutigineqarpoq, sulisut sinniisaat pillugit ingerlatseqatigiiffiit pillugit inatsimmi maleruagassat atornerqarnissaat sulisunit toqqarneqarsimatillugu.

5.5. Ataatsimiinnerit akulikissusaat

5.5.1. Ataatsimiinnissamut sulinissamullu pilersaarut siumoortumik aalajangersarneqarsimasoq naapertorlugu siulersuisut akuttunngitsumik ataatsimiittarnissaat **inassutigineqarpoq**, aamma ingerlatseqatigiiffiup pisariaqartitaanut naleqqiullugu pisariaqartutut imaluunniit naleqquttutut tamanna isigineqartillugu.

5.6. Aqutsisut ataatsimiititaliaat

Aqutsisut ataatsimiititaliaat amerlanertigut ingerlatseqatigiiffinni angisuuni taamaallaat naleqquttarput. Aqutsisuni ataatsimiititaliamik atuisoqarnissaa siulersuisunit toqqarneqarpat inassuteqaatit matuma ataaniittut malinneqartariaqarput.

Aqutsisut ataatsimiititaliaat siulersuisuni aalajangiinernut tunngaviusinnaasut atortussat piareersarnerini peqataanikkut siulersuisuni sulinerup sunniuteqarnera pitsaassusiatalu qaffasinneranut tapertaasinnaapput, tassunga ilanngullugu kukkuneruiinermut, aqutsisut katitigaanerinit qullersaqarfiullu akissarsiaqartinneranut tunngasut atortut.

Aqutsisut ataatsimiititaliaannik pilersitsinermit taamaallaat siulersuisuni sulinissaq sioqqullugu piareersarnissaq siunertavoq, tamatumalu kingunerissanngilaa paasissutissat pingaaruteqartut, siulersuisuni ilaasortat tamarmik pisariaqartitaat, taamaallaat aqutsisut ataatsimiititaliaanut ingerlatinneqarnissaat.

Aqutsisut ataatsimiititaliaani piareersarneqartunut aalajangiinernut tamanut siulersuisut tamakkiisumik akisussaanertik piginnassavaat.

Ataatsimiititaliamik pilersitsinerup kingunerissanngilaa siulersuisuni pisariaqartumik suliarinninnerup killeqartinneqalerneranik imaluunniit pinngitsoortinneqarneranik.

Suli allamik aqutsisut ataatsimiititaliaannik pisariaqartitsisoqarnerisooq siulersuisunit ingerlaavartumik nalilersorneqassaaq, soorlu assersuutigalugu navialisinnaaneq pillugu ataatsimiititaliaq.

5.6.1. Ingerlatseqatigiiffik ukiumoortumik nalunaarusiami aqutsisut nalunaarutaanni imaluunniit ingerlatseqatigiiffiup nittartagaani uku tamanut saqqummiunneqassasut **inassutigineqarpoq**:

- a) Aqutsisut ataatsimiititaliaannut suliakkiissutit,
- b) Ukiup ingerlanerani ataatsimiititaliaat suliaat pingaernerit aamma ataatsimiititaliani tamani ataatsimiinnerit amerlassusiat, kiisalu
- c) Aqutsisut ataatsimiititaliaanni ataasiakkaani ilaasortat aqqi, tassunga ilanngullugit ataatsimiititaliani siulittaasut, kiisalu immikkut piukkunnaateqarlutik kikkut ilaasortaaneq pillugit paasissutissat.

5.6.2. Natsorsuutini immikkoortiterineq D naapertorlugu kukkuneruiinermi ataatsimiititaliamik siulersuisut pilersitsissasut **inassutigineqarpoq**.

5.6.3. Kukkuneruiinermi ataatsimiititaliap katitigaanerani uku qulakkeerreqassasooq **inassutigineqarpoq**:

- a) siulersuisut siulittaasuat kukkuneruiinermi ataatsimiititaliamut siulittaasuussanngitsoq

- b) ataatsimiititaliaq tamarmiulluni imatut piginnaasaqassasoq misilittagaqassasorlu aningaasanut tunngasutigut kiisalu ingerlatseqatigiiffinni naatsorsuutitut kukkunersiuinermillu pissutsinik paasisimasaqarlutillu misilittagaqarlutik.

5.6.4. Ukiumoortumik nalunaarusiap allatigullu aningaasaqarnikkut nalunaarusiap akuerineqarnissaat sioqqullugu kukkunersiuinermi ataatsimiititaliaq uku pillugit siulersuisunut nakkutiginnillutillu nalunaarusiussasut **inassutigineqarpoq**:

- a) Immikkoortuni pingaaruteqartuni naatsorsueriaaseq,
- b) Naatsorsuutitigut pingaaruteqartunik missiliuineq,
- c) Peqatigisamut qanigisamut nuussinerit, aamma
- d) Nalornissutit ernumanartullu, tassunga ilanngullugu naatsorsuutigisanut attuumassuteqartut.

5.6.5. Inassutigineqarpoq kukkunersiuinermi ataatsimiititaliaq:

- a) ingerlatseqatigiiffiup iluani kukkunersiuinissap pisariaqartinneranik ukiumoortumik naliliisassasoq, taamaattoqassappallu,
- b) ingerlatseqatigiiffiup iluani kukkunersiuisut aqutsisuannik toqqaasoqassasoq, atorfinitsitsineq soraarsitsinerillu aamma kukkunersiuisut missingersuutaat pillugit inassuteqaatinik saqqummiussisoqartarluni, aamma
- c) ingerlatseqatigiiffiup iluani kukkunersiuisut inerniliinerannik inassuteqaataannillu qullersaqarfiup malitseqartitsineranik nakkutilliisassasoq.

5.6.6. Toqqaasussanik ataatsimiititaliamik pilersitsisoqassappat **inassutigineqarpoq** ataatsimiititaliap ulluinnarni aqutsisunik nalilersuinermut atatillugu minnerpaamik piareersarnermi makku suliasarissagai:

- a) Ulluinnarni aqutsinermi pisariaqartinneqartut piukkunnaatit allaaserineqarneri kiisalu ulluinnarni aqutsinermi pigineqartut piginnaasat, ilisimasat misilittakkallu nalilersorlugit,
- b) Ulluinnarni aqutsisut aaqqissugaanerit, angissusiat, katitigaanerit angusaallu ukiumoortumik nalilersorlugit kiisalu allannguutaasinnaasunik siulersuisunut inassuteqarluni,
- c) Aqutsisuni ilaasortat ataasiakkaat piginnaasaat, ilisimasaat misilittagaallu ukiumoortumik nalilersorlugit kiisalu tamanna pillugu siulersuisunut nalunaarusiorluni,
- d) Ulluinnarni aqutsisut akornanniit siulersuisunut ilaasortassamik siunnersuuteqarluni

Toqqaasussanik ataatsimiititaliamik pilersitsinissaq siulersuisut toqqassagunikku 5.1-imi allaaserineqartutut nalilersuisinnaapput.

5.6.7. Akissarsiat pillugit ataatsimiititaliamik pilersitsisoqassappat **inassutigineqarpoq** ataatsimiititaliaq piareersaalluni minnerpaamik ukuninga suliaqassasoq:

- a) Siulersuisunut akuerisassanngortillugu qullersaqarfimmut akissarsiat pillugit ingerlatsinissamik inassuteqarneq (tassunga ilanngullugit kajumissuseqarneq tunngavigalugu akissarsiaqartitsinissamut pingaarnertigut najoqqutassiat),
- b) Qullersaqarfiup akissarsiassai pillugit siulersuisunut siunnersuuteqarneq kiisalu akissarsiat ingerlatseqatigiiffiup akissarsiat pillugit politikkianut pineqartullu sulineranik naliliinermit naapertuunnersut qulakkeerlugu. Suliffissuaqarfimmi suliffeqarfinni allaniit qullersaqarfiup akissarsiai tamarmiusut pillugit ataatsimiititaliaq ilisimasaqassaaq, aamma

- c) Qullersaqarfimmi akissarsiat ukiumoortumik nalunaarusiami paasissutissani eqquissumik, eqqortumik takutitsisumik tamakkiisumillu nalunaarutigineqarsimanerat nakkutigalugu.

6. Aqutsisut akissarsiaat

Aqutsisuni ilaasortat akissarsiaasa annertussusaat tunngaviinullu tunngatillugu pissutsit pingaaruteqartut tamaasa pillugit ammanissaq paasiuminartuunissarlu pingaarpoq. Akissarsianut tunngaviusut ingerlatsivik pillugu siunissami ungasinnerusumi nalinik pilersitsinermut tapersersuissapput.

Unammillersinnaassuseqartumik akissarsiaqartitsineq ingerlatseqatigiiffiup aqutsisuini ilaasortanik pilersitsilernermet aalajangiussisimanermullu tunngaviupput. Aamma akissarsiat inuiaqatigiinni akissarsiat ineriartornerannut naammaginantumik assersuunneqarsinnaassapput. Tamanna pingaartumik atuuppoq kisermaassinernut piviusunut. Akissarsiat tamarmiusut, tassa aalajangersimasut allanngorartullu kiisalu akissarsianut ilaasut allat, naammaginantumik qaffasissuseqartariaqarput aqutsisullu namminersorinnaanerannut, akisussaaffiannut ingerlatseqatigiiffimillu nalimik pilersitsinerannut naapertuutissallutik. Akissarsiat allanngorsinnaasut piffissami sivisuumi nalimik pilersitsinissamik siunertaqartumik angusanik piviusunngortinneqartunik tunngaveqassapput.

6.1. Akissarsiat pillugit politikkip ilusia imarisaalu

6.1.1. Qullersaqarfimmut sulisunullu aqutsisunut allanut akissarsiatigut politikki makkuninnga imaqartoq siulersuisunit akuerineqassasoq **inassutigineqarpoq**:

- a) akissarsianut ilaasut ataasiakkaat toqqarneqarnerinut tunngavilersuut, aamma
- b) akissarsiani immikkoortut ataasiakkaat akornanni oqimaqatigiinnerinut tunngavilersuummut nassuiaat.

6.1.2. Akissarsianut politikki tassanilu allannguutit ingerlatseqatigiiffiup ataatsimeersuarnerani akuerineqartassasut **inassutigineqarpoq**.

6.1.3. Akissarsianut politikkip, qullersaqarfiup akissaasersorneranut ilaasunik akissarsianut ilaasunik naammattumik allaaserinninnermik imaqarnissaa **inassutigineqarpoq**.

6.1.4. Akissarsianut politikkip erseqqissuunissaa paasiuminartuunissaalu **inassutigineqarpoq**, imarisaalu ukiumoortumik nalunaarusiami aqutsisut nassuiaataanni eqqartorneqarluni, kiisalu akissarsianut politikki ingerlatseqatigiiffiup nittartagaani tamanut saqqummiunneqarluni.

6.1.5. Akissarsiat tamarmiusut, qullersaqarfimmi ilaasortat ataasiakkaat ingerlatseqatigiiffimmiit aamma suliffissuaqarfimmi suliffeqarfinit allaniit pissarsiaat pillugit ukiumoortumik/suliffissuaqarfiup naatsorsuutaani paasissutissanik aqutsisoqarfik tunniussisassasoq **inassutigineqarpoq**, aamma akissarsianut politikkipi ataqatigiissuseq pillugu nassuiaasoqarluni.

6.1.6. Akissarsiat tamarmiusut pillugit paasissutissiinerup ilaatut suliaqarnek tunngavigalugu ingerlatseqatigiiffiup qullersanut pisussaaffigisaanik pensionisiaqartitsisoqarnerisooq kiisalu aqqqissuussinerit taakku nalingi aamma ukiup ingerlanerani allanngorarneri ilisimatitsissutigineqassasut **inassutigineqarpoq**.

6.1.7. Soraarsitsinermi piffissalersuineq, sulisunik attassiinnarnissamut suliunnaarsitsinissamullu aaqqissuussinerit pillugit paasissutissat pingaernerit ingerlatseqatigiiffiup ukiumoortumik nalunaarusiaani tamanut saqqummiunneqassasut **inassutigineqarpoq**.

6.1.8. **Inassutigineqarpoq** akissarsianut politikki allanngorartunik imaqarpat siulersuisut qulakkiissagaat:

- a) Akissarsiat ilai allanngorartut akissarsiat tamarmiusut annerpaamik affaatut annertutigissasut,
- b) Aqutsisut akissarsiaqartinneri, ajutoorfiusinnaasut naatsorsuutigineqarsinnaasut aamma siunissami qanittumi ungasissumilu aktiaatilinnut nalinik pilersitsinerit akornanni naleqquttumik oqimaaqatigiissumillu ataqtigiittoqarnera,
- c) Allanngorartut piviusunngortinnissaannut angusatigut piumasaqaatit erseqqissuuneri uuttorneqarsinnaanerilu, aamma
- d) Akissarsiat pillugit isumaqatigiissutip ilaa allanngorartut tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit ukioq ataaseq sinnerlugu katersorneqarsinnaanerannik ungasissoq isigalugu nalinik pilersitsinissamik qulakkeerinninnissaq anguniarlugu piumasaqaatinik aalajangersaasoqassasoq.

6.1.9. Qullersaqarfimmi akissarsiat pillugit isumaqatigiissutip, akissarsiat ilai allanngorartut pillugit isumaqatigiissutinik imaqartut, paasissutissat, kingusinnerusukkut kukkusuunerannik uppersarneqartut, tunngavigalugit akissarsiat ilai allanngorartut tunniunneqarsimasut tamakkiisumik ilaannakuusumilluunniit utertinneqarnissaannut pisuni aalajangersimaqqissaartuni ingerlatseqatigiiffiup pisinnaatitaaffeqarneranik aalajangersaassasut **inassutigineqarpoq**.

6.1.10. Suliunnaarsitsinermi ajunngitsorsiassat, soraarsitsinermi piffissalersuineq assigisaalluunniit annerpaamik aalajangersimasumik akissarsiatut naleqassasut **inassutigineqarpoq**. Suliunnaarsitsinermi ajunngitsorsiat taamaallaat tunniunenqarsinnaapput ingerlatseqatigiiffik soraarsitsisuuppat.

7. Naatsorsuutininik saqqummiussineq (aningaasaqarneq pillugu nalunaaruteqarneq)

Siulersuisuni qullersaqarfimmilu ilaasortat tamarmik ukiumoortumik nalunaarutip allatigullu aningaasaqarnikkut nalunaarutip inatsisit, malitassat atuuttut aamma malittarisassani il.il. naatsorsuutininik piumasaqaatit allat naapertorlugit suliarinissaannut akisussaaffeqarput.

Aningaasatigut nalunaarutip paasiuminartuunissaannut oqimaaqatigiinnissaanullu aamma ingerlatseqatigiiffiup pigisaanik nalilinnik, akiitsuunik, aningaasaqarnikkut inissisimaneranik kiisalu angusanik aningaasallu ingerlaarnerinik assilissamik eqqortumik takutitsinissaat siulersuisuni ilaasortat aqutsisoqarfiullu qulakkiigassaraat. Aqutsisut nassuiaataat pissutsit tassani eqqartorneqartut eqqortumik nassuiarnerinik imaqassaaq, tassunga ilanngullugu siunissami ilimagisat.

7.1. Paasissutissat attuumassuteqartut allat

7.1.1. Ukiumoortumik nalunaarusiaq allatigullu aningaasaqarnikkut nalunaarusiaq, tiguisissap paasissutissatigut pisariaqartitsineranut naleqqiullugu piumasarineqartutut attuumassuteqartutulluunniit naatsorsuutigineqartunik, aningaasaqarnikkut aamma aningaasanut tunngasuunngitsunik paasissutissanik ilassuteqarnissaa **inassutigineqarpoq**.

7.1.2. Ukiumoortumik nalunaarusiami ingerlatseqatigiiffiup anguniagaanik naammassisaqarnermik allaaserinninnissaa **inassutigineqarpoq**, tassunga ilanngullugu anguniakkat siulersuisunit aktiaatilimmiillu aalajangersarneqarsimasut.

8. Qularnartut nakkutigalugit aqutsineq suliffiullu iluani nakkutilliineq

Qularnartut nakkutigalugit pitsaasumik aqutsineq sunniuteqarluartumillu suliffiup iluani nakkutilliineq iliuusissatigut niuernikkullu qularnartut annikillinissaannut iluaqutaasarput. Ingerlatseqatigiiffiup iliuusissatigut toqqaanerata kingunerisaanik qularnartoqartarnera pissusissamisoorpoq pingaaruteqarporlu qularnartut tamakku suunerisa paasineqarnissaat nalunaarutiginnissaallu, naleqquttumillu iliuuseqarfigalugit.

Qularnartut nakkutigalugit pitsaasumik aqutsineq sunniuteqarluartumillu suliffiup iluani nakkutilliineq aqutsisut siulersuisut qullersaqarfiullu pisussaaffimminnik naleqquttumik isumaginninnissaannut tunngaviupput. Taamaattumik qularnartut nakkutigalugit aqutsineq sunniuteqarluartumillu suliffiup iluani nakkutilliineq ingerlanneqarnerisooq siulersuisut qulakkeerniagassaraat.

8.1. Qularnartut suunerinik paasisaqarneq

8.1.1. Ingerlatseqatigiiffiup iliuusissaanik pingaarnertigullu anguniagaanik piviusunngortitsineranut atatillugu niuernikkut qularnartut pingaarnertit siulersuisunit ikinnerpaamik, kiisalu naatsorsuutit saqqummiunnerini qularnartut ukiumut ataasiarluni paasisarnissaat **inassutigineqarpoq**.

8.1.2. Siulersuisut ineriartornermik malinnaanissaat aamma pisariaqartutigit aalajangiisarnissaat siunertaralugu ingerlatsinerit, sinaakkutissat il.il. akuerineqarsimasut eqqortinnissaat aamma immikkoortut qularnartut pingaarnertit iluanni ineriartorneq pillugu qullersaqarfiup siulersuisunut ingerlaavartumik nalunaarusiortarnissaa **inassutigineqarpoq**.

8.1.3. ulluinnarni aqutsisut akisussaaffitsik pillugu eqqortumik sillimmaserneqarsimanersut siulersuisunit ukiumut ataasiarluni naliliiffigineqartarnissaa **inassutigineqarpoq**.

8.2. Whistleblower-eqarnissaq

Nalunaarsuineq pillugu inatsit atuuttoq whistleblower-eqarnissamut akornusiivoq. Naatsorsuutigineqarpoq nalunaarsuineq pillugu inatsit 2013 naatinngu naleqqussarneqassasoq.

Ingerlatseqatigiiffiit angisuut inatsisitigit tamatumunnga periarfissaqartitsilerpata whistleblower-imik aqqissuussinernik pilersitsisariaqarput.

8.3. Qularnartut nakkutigalugit aqutsinerup ammaffiunissaa

Qularnartut pillugit paasissutissiinerit matuma ataani inassutigineqartut naatsorsuutinik saqqummiussineranut atatillugu suliffeqarfiup iluani nakkutilliinerit qularnartullu nakkutigalugit aqutsinerit pillugit aqutsisut nassuiaataanni inatsisit naapertorlugit nassuiaateqarnissamut tapertaapput.

8.3.1. Niuernikkut qularnartunut tunngatillugu ingerlatseqatigiiffiup aarlerinartunik aqutsinera pillugu ingerlatseqatigiiffiup aqutsisut nassuiaataani paasissutissiinissaa **inassutigineqarpoq**.

9. Kukkuersiineq

Attaviitsumik, piukkunnartumik peqqissaartumillu kukkuersiinerup qularnaarneqarnissaa siulersuisut sulineranni pingaaruteqartunut ilaavoq.

9.1. Kukkuersiuisumut atassuteqarneq

9.1.1. Kukkuersiuisup siulersuisullu akornanni akuttunngitsumik attaveqartarneq paasissutissanillu paarlaasseqatigiinneq siulersuisunit qulakkeerneqassasoq **inassutigineqarpoq**.

9.1.2. Kukkuersiineq pillugu isumaqatigiissut tassungalu atasoq kukkuersiuisup akissarsiaqarnissaa pillugu siulersuisut kukkuersiuisullu akornanni isumaqatigiissutigineqassasoq **inassutigineqarpoq**.

9.1.3. Siulersuisut pisariaqartinneqarpallu kukkuersiinermi ataatsimiititaliaq ikinnerpaamik ukiumut ataasiarluni kukkuersiuisumik naapitsisarnissaa, qullersaqarfimmit peqataaffigineqanngitsumik inassutigineqarpoq. Suliffiup iluani kukkuersiuisunut, taamaattoqarpat, taamaaqataanik tamanna aamma atuuppoq.

9.2. Suliffiup iluani kukkuersiuisut

9.2.1. Ingerlatseqatigiiffiup iluani nakkutilliinernut qularnartullu nakkutigalugit aqutsinermut tapertaasumik suliffiup iluani kukkuersiuisoqassanersoq ingerlatseqatigiiffinni angisuuni siulersuisut ikinnerpaamik ukiumut ataasiarlutik aalajangiisarnissaat **inassutigineqarpoq**, tamannalu aalajangiineq ukiumoortumik nalunaarusiami aqutsisut nassuiaataanni tunngavilersortarlugu.

